

Оскъпяване на доставките на варовик за сероочистващите инсталации на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД чрез неизгодни договори

Автор: Васил Къдринов, социолог. Български център за зелена икономика

vkadrinov@gmail.com

Кариерата на „Персенк Инвест“ ООД на Бесапарските ридове край Куртово Конаре. Снимка: БЦЗИ

РЕЗЮМЕ

От няколко години „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД сключва през борсата договори на стойност десетки милиони лева за доставка на варовик за сероочистващите си инсталации. Неизменният изпълнител на тези договори е фирма „Персенк Инвест”

ООД и няколко свързани с нея дружества. Доставките на огромни количества варовик се извършват почти изцяло с автомобилен транспорт и се взимат от находище „Куртово Конаре” в област Пловдив, отстоящо на 137 км по права линия (175 км по шосе) от ТЕЦ-а. В същото време, електроцентралата може да се снабдява с варовик от два или три пъти по-близки находища, и то при по-ниски цени. Освен със значително по-високи разходи и „червени знамена“ в процедурата, спорният избор на доставчик на варовик от страна на ръководството на „ТЕЦ Марица Изток 2“ е свързан с ненужни емисии на отработени газове от камионите и сериозни прахови емисии. Населението на плодородното село Куртово Конаре, наброяващо над 2600 жители, търпи тежки неблагоприятни последици от дейността на кариерата. Оскъпените доставки на варовик за „ТЕЦ Марица Изток 2” се превръщат в средство за облагодетелстване на добивна и транспортни фирми и в крайна сметка в схема за ограбване на гражданите и бизнеса, които заплащат с по-висока цена на електроенергията трупашите се загуби на неефективното държавно дружество.

1. История и дейност на кариерата за варовик край с. Куртово Конаре

През 2015 г. местното население в с. Куртово Конаре, община Стамболийски, област Пловдив констатира, че от кариерата край селото се извозва интензивно варовик с камиони, като трафикът през селото е 120–150 камиона дневно през работни дни и не спира напълно в почивните. Местните хора научават от шофьорите, че варовикът се транспортира за „ТЕЦ Марица Изток 2“. Разстоянието по шосе до електроцентралата е 175 км, а по права линия е 137 км.

Находището на варовик край село Куртово Конаре е разположено в защитена зона BG00002057 „Бесапарски ридове“ за защита на дивите птици. Богатото ѝ природно наследство включва 22 вида птици, посочени в Приложение I към Директивата на ЕС за птиците, освен това там се срещат много редки видове растения и влечуги. През 2008 г. със заповед на Министъра на околната среда и водите в защитена зона „Бесапарски

ридове“ се забраняват всички дейности, които противоречат на опазването ѝ, изрично се забраняват и нови кариери за добив на подземни богатства.

Въпреки това, през май 2012 г. находище „Куртово Конаре“, попадащо в 33 „Бесапарски ридове“ е отдадено на концесия на фирма „Персенк Инвест“ ООД за срок от 35 г. – тоест, до 2047 г. Фирмата получава концесията без търг, имитирайки „търговско откритие“ на отдавна съществуваща кариера – с изградени от БДЖ коловоз и рампа за товарене на вагони. Въвсъщност, кариерата на находището се експлоатира, макар и не особено интензивно, още от 1964 г. и дълги години е стопанисвана от БДЖ.

Изземването на огромни количества варовик от кариера „Куртово Конаре“ след 2015 г. стресира богатото природно наследство в региона. Взривове, шум, запрашаване, изчезване на подпочвени води, унищожаване на земи са само част от неблагоприятните въздействия, на които е подложено местното население.

Елементарната математика показва, че добивът на варовик от кариерата превишава няколкократно разрешените количества. Според одобрения от РИОСВ Пловдив инвестиционен проект за кариерата на „Персенк Инвест“ ООД (виж Приложение А), разрешеният годишен добив е 80 000 куб. м. Според Справочника за теглата на строителните материали, обемното тегло на куб. метър варовик е 2 тона. Тоест, ако спазва разрешения си годишен добив, фирмата би могла да доставя на ТЕЦ-а не повече от 160 000 тона варовик. Както ще стане видно нататък, през последните години са сключвани и изпълнявани договори за доставка на милиони тонове варовик.

Увреждането на околната среда от кариерата на „Персенк Инвест“ ООД е документирано и от РИОСВ Пловдив. На 28.01.2020 г. е направена внезапна проверка по сигнал, която констатира: „Наблюдава се бял пращен облак, който се изнася извън границите на кариерата (...) Предприетите от страна на дружеството мерки за ограничаване на прахоотделянето не са достатъчни...“ В тази връзка, на концесионера е наложена глоба от 1000 лв. Той обжалва, но Районният съд потвърждава глобата.¹

---

¹ Виж Решение N 1194/28.07.2020 на Пловдивския районен съд <http://www.rs-plovdiv.com/Дела/АНД/2020/3941/Решение/28-07-2020>

В обобщение, категорично може да се твърди, че добивът в кариерата надвишава в пъти разрешените количества. Той влияе негативно на защитена природна зона и на качеството на живота на местното население. На този фон, сериозни въпроси повдига фактът, че една от инсталациите в кариерата – „Стационарна модулна трошачна пресевна инсталация“ – е финансирана на 85% по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ с мотив „разширяване на пазарите и излизане на външни пазари“ (виж Приложение Б).

2. Договори на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД за доставка на варовик

На 7 септември 2017 г. „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД сключва договор с „Персенк Инвест“ ООД за доставка на:

Наименование	Количество	Ед. Цена без ДДС	Обща стойност без ДДС
Варовик за съоръжаващи инсталации (ССИ)	1 200 000 тона	21.00 лв./тон	25 200 000 лв.

ДДС: 5 040 000 лв.
Обща стойност с ДДС: 30 240 000 лв.

„Персенк Инвест“ ООД има концесионен договор за находище на мрамори „Куртово Конаре“ и няма концесии за други находища на подземни богатства. Фирмата се представлява от Иван Георгиев, който е съдружник в дружеството заедно с баща си Георги Георгиев, като двамата имат равни дялове от по 50%. До ноември 2016 г. съдружник в „Персенк Инвест“ ООД е и Костадин Филипов – член на съвета на директорите на голямото пловдивско транспортно и инфраструктурно дружество „ПИМК Холдинг Груп“ АД.

На същата дата 7 септември 2017 г. „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД сключва договор и с фирмата „Инвестор“ ЕООД за доставка на:

Наименование	Количество	Ед. Цена без ДДС	Обща стойност без ДДС
Варовик за сероочистващи инсталации (СОИ)	1 200 000 тона	21.00 лв./тон	25 200 000 лв.

ДДС: 5 040 000 лв.
Обща стойност с ДДС: 30 240 000 лв.

Само че „Инвестор“ ЕООД не притежава концесии за добив на подземни богатства. „Инвестор“ ЕООД се представлява от едноличния ѝ собственик Георги Георгиев – баща и съдружник на представляващия „Персенк Инвест“ ООД Иван Георгиев.

Така разполагаме с неопровержимо доказателство, че държавната „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е сключила на една и съща дата два големи договора с еднакви параметри за доставката на една и съща стока с две фирми, които на практика са свързани лица (виж по-подробен анализ в т. 6 от този доклад). Важно е да се подчертае отново, че единият от двамата избрани доставчици на варовик за „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД по документи не притежава никакви концесии за добив на варовик.

Тогава, основателен е въпросът дали този избор на доставчици от страна на ръководството на държавното дружество не представлява нарушение на Закона за обществените поръчки? Също така, важно е да се установи дали тези договори на обща стойност 60.48 милиона лева с ДДС на държавно дружество със свързани частни фирми са били проконтролирани или одобрени от Държавата в лицето на „Български енергиен холдинг“ ЕАД или Министерството на енергетиката.

Две години по-късно – на 27 август 2019 г. „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД сключва договор с „Марица 2019“ ДЗЗД за доставка на:

Наименование	Количество	Ед. цена Без ДДС	Обща стойност без ДДС
Варовик за сероочистващи инсталации /СОИ/	2 250 000 тона	25.90 лв./тон	58 275 000 лв.

ДДС: 11 655 000 лв.

Обща стойност с ДДС: 69 930 000 лв.

„Марица 2019“ е дружество по Закона за задълженията и договорите (ДЗЗД), в което участват отново „Персенк Инвест“ ООД, представлявано от Иван Георгиев, заедно с транспортната фирма „ПИР – ИМПЕКС“ ЕООД от Стара Загора. Последната, също както и „Инвестор“ ЕООД по-рано, не притежава концесии за добив на подземни богатства. Очевидно участието ѝ в доставките се свежда до транспортни услуги.

От изнесените данни може да се заключи, че доставката на варовик за сероочистващите инсталации на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД едва ли не се е превърнала в семеен бизнес за баща и син Георгиеви. Без съмнение, сделка за близо 70 милиона лева с ДДС е достатъчно значимо събитие, за да не мине незабелязана и да провокира Министерството на енергетиката да упражни контрол върху разходната политика на електроцентралата. Която централа към края на 2019 г. вече е натрупала близо 750 млн. лв. текущи пасиви в баланса си.

Дали наистина тази сделка е „минала незабелязана“? Ако беше упражнен добросъвестен контрол, отговорните лица в БЕХ и МЕ безспорно щяха да обърнат внимание на факта, че има поне 14 находища на варовик, разположени двойно по-близо до държавната електроцентрала, отколкото ползваното находище „Куртово Конаре“.

3. Находища на варовик, разположени до 67 км по права линия от „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД – тоест, поне двойно по-близо от находище „Куртово Конаре“:

- Находище на мрамори „Клокотница“, област Хасково, с концесионер „АБ“ АД, Хасково. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 40 км по права линия.
- Находище на варовик „Великан“, област Хасково, с концесионер „Каолин“ АД. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 55 км по права линия.

- Находище на варовик при село Крум, област Хасково, с концесионер „Каолин“ АД. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 54 км по права линия, до находището има ж.п. линия.
- Находище на варовици „Юрт дере” с концесионер „Вулкан“ АД, Димитровград. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 49 км по права линия.
- Находище на мрамори „Дюзка чешма“ при село Крепост, област Хасково с концесионери „Монолит“ АД и „Бетран“ АД. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 54 км по права линия.
- Находище на мрамори „Бъзка чука“ при село Крепост, област Хасково с концесионер „Бетран“ АД. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 54 км по права линия.
- Находище на варовици „Пърженака“ в землището на град Димитровград с концесионер „СМА Минерал Бургас вар“. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 48 км по права линия.
- Находище на мрамори „Крепост“, участък „Запад“ при село Крепост, област Хасково с концесионер „ПИМ ПРОДУКТ“ ООД. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 54 км по права линия.
- Находище на варовици „Свобода“, община Чирпан, област Стара Загора с концесионер „Каолин“ АД. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 59 км по права линия, до находището има жп линия.
- Находище на мрамори, мраморизирани варовици и доломити „Тополовград“ с концесионер „Пътстройинженеринг“ АД. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 22 км по права линия.
- Находище на варовици „Ливадата“ в землището на село Богомилово, област Стара Загора с концесионер „ИНМАТ“ ООД. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 48 км по права линия.

- Находище на варовици „Маца“ с концесионер „ИНМАТ“ ООД, в непосредствена близост до „ТЕЦ Марица Изток 2“: 5 км по права линия.
- Находище на варовици „Лисово“ до село Дервишка могила, област Хасково, без концесионер. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 37 км по права линия.
- Участък „Кралево“ от находище „Чала“, намиращ се до село Кралево, област Хасково, без концесионер. Разстояние от „ТЕЦ Марица Изток 2“: 63 км по права линия.

Специално участък „Кралево“ от находище „Чала“ е детайлно проучен с държавни средства и е с установени запаси от варовик, подходящ за използване в сероочистващите инсталации на „ТЕЦ Марица Изток 2“. За него в Националния Геофонд е наличен подробен доклад, заведен под номер П-1493. Името на доклада е: „Доклад за актуализация и преценка на проведените през 1974-1977 г. и 1982-1983 г. геоложки проучвания на варовици от находище „Чала“ участък „Кралево“ – Хасковска област, за производство на вар, трошен камък за бетон и пътни настилки и за десулфатизация на отработените от ТЕЦ газове, с изчисляване на запасите по състояние към 01.05.1996 г.“ Докладът е изготвен от „Заводпроект“ ЕООД с управител инж. Б. Милчинов.

Докладът е бил разгледан от Специализирания експертен съвет (с председател инж. Стефко Григоров) при Комитета по геология и минерални ресурси, за което е изготвен Протокол N 463-121/11.06.1996 г., одобрен от председателя на Комитета инж. С. Калайджиев. На заседанието на Съвета за разглеждането на доклада е присъствал и представителят на Националната електрическа компания Иван Станчев.

В Протокола се съдържат важни заключения относно количеството на варовиците в участък „Кралево“ и тяхната годност да бъдат използвани за десулфатизация на отработените от ТЕЦ газове:

„Проучената суровина е изследвана в съответствие с БДС 2282-83 /камък трошен за пътни основи и асфалтови настилки/, БДС 169-81 /материали добавъчни едри за обикновен бетон/ , БДС 8101-70 /варовик за производство на вар/ и като суровина за десулфатизация на отработените от ТЕЦ газове.“ (стр. 4-5 от Протокола.)

„Варовиците са окачествени и като суровина за десулфатизация на отработените от ТЕЦ газове по специфични изисквания на НЕК, представени в кондициите. Съгласно получените резултати суровината отговаря по всички показатели на поставените изисквания.“ (стр. 5 от Протокола.)

На стр. 7 от Протокола се цитират тези изисквания: „варовикът да притежава следния химичен състав: SiO₂ – под 2.5 % , Fe₂O₃ – под 0.5 % , Al₂O₃ – под 0.5 % , CaCO₃ – над 96 % и MgO₂ – под 1.9 %.“

На стр. 7-8 от Протокола е дадено Решението на Специализирания експертен съвет: „Специализираният експертен съвет реши: Утвърждава запаси за ... и десулфатизация на отработените от ТЕЦ газове ... в следните количества:

Категория В - 9503 хил. куб. метра

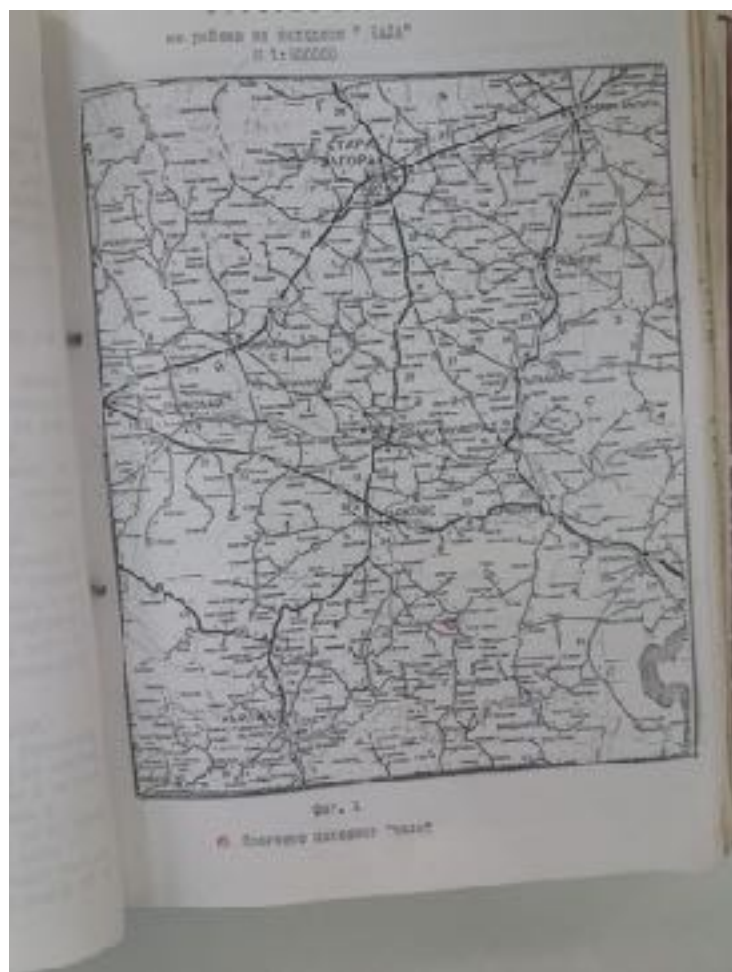
Категория С 1 - 18051 хил. куб. метра

27554 хил.куб. метра

Всичко В + С 1 -

Обемът на откривката е 168 хил. куб. метра.

Отнася находище „Чала“ участък „Кралево“ към II група съгласно Класификацията на запасите на находищата на твърди полезни изкопаеми по ДКЗ от 1963 г.“

Разположение на находище „Чала“ съгласно доклада в Геофонда:

НОВИТА ТЕЦ „МАРИЦА ИЗТОК - 2“

ПРИКАЗ № 100/1997 г.

ПРОЦЕДУРА

ДИРЕКЦИОННА

ГЕН. ДИРЕКТОР

ИЗТОК

ПОСЪВЕДИ

и условията на продажба от страна на предприятието
на преобработените ТМВ твърди и твърдите на мър и тръ-
ни киселина са вали и също валищи от заводите "НМЛ",
"СЛМ" и "СЛМ" - изпитана твърди

1. ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ

1. Мислене на твърдите на мислене и твърдите твърди - 5
2. Твърдите твърдите на мислене на мислене твърдите-1,2
3. Състояние на твърдите на мислене твърдите твърдите на мислене - 1, 2.
4. Твърдите твърдите на мислене твърдите - 10,0 г
5. Твърдите твърдите на мислене на твърдите на мислене твърдите
6. Твърдите твърдите на мислене - 3000,0 г/т
7. Твърдите - твърдите

II. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ТЕЦИТЕ ИЛИ ОТХОДИТЕ

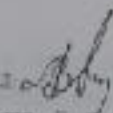
Твърдите от преобработените твърдите да бъде отпадъци в
10-15-20 (твърдите на мислене твърдите на мислене)
10-15 (твърдите твърдите твърдите на мислене твърдите)
и твърдите твърдите твърдите.
10-15 (твърдите твърдите на мислене твърдите)
Твърдите да бъде отпадъци и твърдите на мислене твърдите
на мислене твърдите на мислене твърдите на мислене твърдите

- 2 -

ИЗИСКВАНИЯ

CaO - мин. 90%;
Mg - мин. 1,0%;
P2O5 - мин. 0,1%;
SiO2 - мин. 2,5%;
K2O - мин. 0,1%.

ИЗИСКВАНИЯ: _____

ПОСТАВКА:

ИЗТОК /ИЗТ. П. Марица

ИЗТОК

ИЗТОК

ИЗИСКВАНИЯ:

Кондиции (изисквания) на ТЕЦ „Марица Изток -2“ към качества на варовика от находище „Чала“

4. Превоз на варовика от находище „Куртово Конаре“ до „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД

Сдружение за аграрни и екологични проекти – ГЕО получи от „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД следната Справка за превозените товари – варовици, натоварени по години от находище „Куртово Конаре“:

СПРАВКА

за превозените от „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД товари, натоварени на гара Куртово Конаре и в индустриални зони като на „Парсонс инжект“ ЕООД

Вид на товара	Година	Изпращач за превозен доставчик	Изтеглена брутна тежест на товара, кг
Варовиков фасос; варовици за производство на варовик ливингит	2015	„ПРИС“ ЕООД	107 424 654
Варовиков фасос; варовици за производство на варовик шивингит	2016		0
Варовиков фасос; варовици за производство на варовик ливингит	2017		0
Варовиков фасос; варовици за производство на варовик шивингит	2018	„Лероск инжект“ ЕООД	40 313 500
Варовиков фасос; варовици за производство на варовик шивингит	2019		0

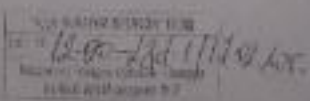
Забелювка:

- Превозените пред 2015г. товари се натоварени на гара Куртово Конаре.
- Превозените пред 2018г. товари са натоварени в индустриални зони като.
- Данните са взети от „Система за автоматизирана и тарговицна дейност на „БДЖ-ТП“ ЕООД – в „BDcargo“.

Началник

г-жа Елена Стоянова *Stojanova*

Генерален директор, общинска администрация

От справката е видно, че от договорените на 7 септември 2017 г. 2.4 милиона тона варовик чрез договорите с „Персенк Инвест“ ООД и „Инвестор“ ЕООД само 40 313 тона (под 2% от договореното количество) са били доставени до централата чрез жп транспорт. Съответно, останалото количество е било превозено с камиони-гондоли.

При товароподемност от 40 тона на камион-гондола, договорените количества би следвало да се извозят от кариерата край Куртово Конаре до „ТЕЦ Марица Изток 2“ на 58 992 курса, осъществени в срок от две години.

5. Генерирани въглеродни емисии при транспорта на варовик с камиони

Фирмите превозвачи на варовика използват най-често камиони влекачи от марката Mercedes-Benz Actros 1844LS. Рекордът за най-икономичен разход на гориво на 100 км за тази марка камиони е 26.3 литра дизел².

Ако приемем, че са били осъществени 58 992 курса от кариерата край Куртово Конаре до „ТЕЦ Марица Изток 2“, при 350 км изминати на курс за отиване и връщане, това прави общо 20 647 200 км. За тяхното изминаване, при най-икономично разходване на горивото, са били необходими най-малко $206\,472 \times 26.3 = 5\,430\,213$ литра дизел.

При изгарянето на 1 литър дизел се отделят 2640 грама въглероден диоксид³. Съответно, $5\,430\,213 \times 2640 = 143\,357\,639\,040$ грама = 14 335 тона въглероден диоксид са отделени в атмосферата при този транспорт.⁴

Изборът на доставки от по-близки до централата находища на варовик би осигурил не само по-голяма икономическа ефективност, но и намаляване на тези значителни и неоправдани въглеродни емисии. Сериозен положителен ефект може да се

---

² Виж справката в <http://www.record-run.com/en/route/log.html?page=3>

³ Изчислено по „How to calculate the CO2 emission from the fuel consumption?“ <https://ecoscore.be/en/info/ecoscore/co2?path=info%2Fecoscore%2Fco2>

⁴ Тези изчисления са направени на база на договорените количества. Реалните доставки са около 2/3 от договорените. Приблизителни оценки за реално изминатите километри и емитирания въглероден диоксид са представени в Заключениеето в т. 7 от този доклад.

очаква и от намаляване на локалните емисии от замърсяване от изгорелите газове от камионите и вторичното вдигане на прах по пътищата при движението им. Още по-добре би било, ако можеше да се използва изцяло железопътен транспорт.

Въпросите за екологичните последици и ефектите върху общественото здраве и благосъстояние от избора на доставчик на варовик за държавната електроцентра са огромни, но няма да бъдат засегнати в дълбочина в този доклад, тъй като фокусът му е по-различен. Вместо това, тук е предложен кратък

6. Анализ на сделките за варовик през призмата на Закона за обществените поръчки (ЗОП)

Анализът на обществените поръчки за доставки на варовиков камък за сероочистващите инсталации на „ТЕЦ Марица изток 2” за периода 2017–2020 г. показва следното:

6.1. „ТЕЦ Марица изток” 2 ЕАД е секторен възложител по смисъла на чл. 5, ал. 4 от ЗОП, тъй като е предприятие, което осъществява секторна дейност по смисъла на гл. 15 от ЗОП, чл. 125 – дейности, свързани с електроенергия. Съответно, при възлагане на обществени поръчки за него важат специалните правила, установени в част 4 от Закона.

В периода от 2017 г. до днешна дата „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД е провел две обществени поръчки за доставка на варовик за сероочистващите инсталации и е сключил три договора с този предмет.

И двата пъти, възложителят е избрал процедура, която не е на конкурентен принцип. Трябва да се подчертае, че тази процедура в случая е допустима, тъй като дружеството е секторен възложител по смисъла на ЗОП и стоката „варовиков камък“ е включена в списък на Министерския съвет на стоки, които могат да се търгуват на стокова борса. Все пак, макар и да не е нарушил буквата на закона, крупният възложител е можело да организира търговете на състезателен принцип, за да гарантира възможно най-изгодна цена за доставка на суровината.

Видът на процедурата е „договор без предварителна покана за участие“. Като основание за избор на процедурата са посочени чл. 138, ал. 1, във връзка с чл. 79, ал.1, т. 7 от ЗОП. Чл. 138 ал. 1 гласи, че секторните възложители могат да прилагат процедурите по договаряне без предварителна покана за участие на основанията по чл. 79, ал. 1, т. 1-4 и т. 6-10. Съответно, чл. 79, ал. 1, т. 7 определя, че публичните възложители могат да прилагат процедурата само тогава, когато „предмет на поръчката е доставка на стока, която се търгува на стокова борса, съгласно списък, одобрен с акт на МС, по предложение на Министъра на финансите.“

В посочения списък, публикуван в Държавен вестник (12/13/2016), на последна позиция сред изредените стоки е включен и „варовиков камък“.⁵

Извод: При избора на процедура възложителят не е допуснал нарушение. В същото време, остават сериозни съмнения, че общественият интерес не е бил защитен при организацията на доставките на суровини за държавното дружество.

6.2. Ред за провеждане на процедурата: Съгласно чл. 79, ал. 4 от ЗОП, сделките по т. 7 (какъвто е разглежданият тук случай) се сключват по правилата на съответната стокова борса, т.е. на „Българска стокова борса“ АД.

Първата поръчка е открита с решение 17083-1 от 3 август 2017 г. и е с номер 00246-2017-0088 в Регистъра за обществени поръчки.⁶ От решението за откриване е видно, че процедурата е разделена на две обособени позиции с идентичен предмет: Доставка на 1.2 милиона тона варовик за сероочистващи инсталации съгласно техническа спецификация. Не са посочени мотиви за направеното разделяне на две позиции. Общата прогнозна стойност на поръчката е определена на 48 милиона лева без ДДС. Критерият за избор на изпълнител е най-ниската предложена цена. Няма посочени изисквания към участниците. Обявление за възложената поръчка е публикувано и в Официалния вестник на ЕС.

---

⁵ http://bce-bg.bg/wp-content/uploads/2014/03/%D1%81%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%8A%D0%BA-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%B8_%D0%BF%D0%BE-%D1%87%D0%BB.79_.pdf

⁶ https://www.aop.bg/case2.php?mode=show_case&case_id=348495

При възлагането на поръчката, общата ѝ стойност нараства с 2.4 милиона лева до 50.4 милиона лева без ДДС, за което не е дадено обяснение. Както беше посочено в т. 2 от този доклад, на 7 септември 2017 г. държавната електроцентраля сключва идентични договори с „Персенк инвест“ ООД и с „Инвестор“ ЕООД, всеки от които на стойност 25.2 милиона лева без ДДС.

Прави впечатление, че за всяка от обособените позиции е била подадена само по една оферта.

По отношение на свързаността между тези две фирми, това обстоятелство може да се смята за безспорно доказано. Освен че собствениците им са баща и син, двете фирми имат и еднакъв адрес на управление: гр. Пловдив, район Централен, ул. Св. Климент 12, ет.3, ап. 6. Тази неоспорима свързаност между двете дружества е индикатор „червен флаг“, че разделянето на обществената поръчка на две обособени позиции и впоследствие възлагането ѝ на две отделни, но всъщност свързани дружества е направено с цел заобикаляне на закон.

Любопитно допълнение в това отношение е, че в изпълнение на изискването да публикува в Търговския регистър годишен доклад за дейността си, през 2019 г. „Персенк Инвест“ ООД на практика публикува от свое име... годишния доклад за дейността на „Инвестор“ ЕООД. Впоследствие, представляващият дружеството адвокат Живка Георгиева поправя тази документална „грешка“, за която все пак са останали следи в Търговския регистър.

От Регистъра за обществените поръчки е видно, че сключеният с „Инвестор“ ЕООД Договор 15329 от 07.09.2017 г. е приключил на 7 октомври 2019 г. Договорът е изпълнен частично – на 64.52% от предмета на договора. Посочените причини за частичното изпълнение са, че е „нямало технологична необходимост от заявяване на количества“. Изплатената сума е 16 259 132.82 лева без ДДС.

Договор 15330 от 07.09.2017 с „Персенк Инвест“ ООД също е приключил на 7 октомври 2019 г. и също е бил изпълнен само частично (на 68.57%), като посочената причина за частичното изпълнение е същата, както при „Инвестор“ ЕООД. Изплатената сума по договора с „Персенк Инвест“ е 17 279 119.62 лева без ДДС.

С решение номер 19099-1 от 15.08.2019 г. е обявена нова процедура на договаряне без предварителна покана за участие с предмет Доставка на 2.25 милиона тона варовик за сероочистващи инсталации на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, съгласно спецификация към поръчката. Прогнозната стойност на договора е 58 500 000 лева без ДДС.⁷ Този път, поръчката не е разделена на обособени позиции, като изрично е посочен и мотив за това: разделянето не било целесъобразно, тъй като касаело доставката на един вид стока – варовик. Тогава, две години по-рано, какво наложи разделянето на обществената поръчка на две позиции за двете свързани дружества „Персенк Инвест“ и „Инвестор“?

Както вече беше уточнено, договърът по втората обществена поръчка е сключен с „Марица 2019“ ДЗЗД, в което съдружници са транспортното предприятие „ПИР-ИМПЕКС“ ЕООД и отново „Персенк Инвест“ ООД.

6.3 Анализ на сключените договори: На сесия на Българската стокова борса на 07.09.2017 г. е сключен договор Н 15329 между „ТЕЦ Марица Изток 2“ (купувач), чрез член на борсата „Универсал брокерс“ и лицензиран брокер Георги Василев, и „Инвестор“ ЕООД чрез борсов член „Скорпион брокерс“ и брокер Антоанета Дечева. На борсовата сесия на същата дата е сключен и договор Н 15330/7.09.2017 с „Персенк Инвест“ ООД чрез член „Ен Джи брокерс“ и лицензиран брокер Евелина Петкос.

В приложение към договорите са дадени техническите изисквания – спецификации към поръчката. Никъде не е посочено изискване, свързано с мястото, откъдето да се доставя материалът. Той е определен само по характеристики.

В т. 8 от Договора – „Изисквания към продавача“, е записано, че на основание чл. 39, ал. 3, б.Ж от ППЗОП, продавачът следва да декларира находището на варовик, като представи информация за номера и партидата на договора за концесия в националния концесионен регистър, или съответно друга информация за правното основание на експлоатиране на находището. Според Изискванията към продавача,

---

⁷ <http://www.tpp2.com/invitation/view/id/1669.html>

договорът за концесия следва да е със срок, не по-кратък от срока на изпълнение на самата поръчка.

С шрифт „болд“ е записано, че: „Документите се представят преди сключването на договора, заедно с документите по т. 20 от спецификацията“. Такава точка 20 в спецификацията няма, но в последната т. 18 са изброени документите, които съгласно ЗОП се изисква да бъдат представени при сключването на договори.

На сесия на борсата на 27.08.2019 е сключен договор с „Марица 2019“ ДЗЗД. В техническата спецификация към договора от 2019 г. има сходно изискване към продавача. Но там в т.10 е записано изискването продавачът да декларира, че разполага минимум с две находища на варовик, с които ще обезпечи изпълнението на поръчката.

6.4. Изводи: Няма публична информация за това какви документи са представили доставчиците и какви находища са декларирали при сключването на договорите. В случай, че цялата доставка е извършена от находище „Куртово Конаре“, то “Инвестор” ЕООД или е пропуснал да представи никакви документи (различни от концесионен договор), или е представил такива с невярно съдържание.

В ЗОП има забрана за сключване на договора, ако не бъдат представени документите по чл. 112, ал. 1. Съгласно чл. 112, ал. 2, Възложителят не сключва договор, когато участникът не изпълни някое от условията по ал. 1. (в ал. 1 са изброени документите, които следва да се представят при сключването на договора.)

Предвидено е и наказание – глоба с максимален размер 5000 лв. – за възложител, който сключи договор в нарушение на тази разпоредба (чл. 254). Само че актовете се съставят от АДФИ не по-късно от 3 години от извършване на нарушението, т.е. към настоящия момент този срок вече е изтекъл. Санкция или няма да бъде наложена, или възложителят може да се позове на изтекла давност.

След направения дотук анализ, на преден план изникват следните **въпроси, свързани със защитата на обществения интерес:**

- При избора на доставчици на варовик, бил ли е накърнен общественият интерес заради действия на управителя на „ТЕЦ Марица Изток 2“, включително затова, че не е упражнил контрол над длъжностни лица?
- Каква отговорност следва да поеме Българска стокова борса, или нейни членове или брокери, поради факта, че на борсата е било допуснато да се търгува стока от лица, които не са имали право да я продават?
- Каква позиция ще заеме Комисията за защита на конкуренцията във връзка с това, че в еднотипни обществени поръчки участват тясно свързани фирми – и поръчките се печелят от тях? Доколко това отговаря на правилата за защита на конкуренцията, включително на Общия европейски пазар (тъй като обява за обществената поръчка е публикувана също и в Официалния вестник на ЕС)?
- В концесионния договор на находище „Куртово Конаре“ е записано, че „правата и задълженията по концесията са непрехвърлими на трети лица.“ Нарушил ли е концесионерът правилата на концесията – в обема, начина на ползване или по друг начин?

7. Заключение:

В радиус от 63 км от „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД са разположени 14 находища на варовик. Въпреки това, като доставчик за период от вече над четири години се избира фирма, която е концесионер на находище, отстоящо на 137 км (175 км по шосе). Това е фирмата „Персенк Инвест“ ООД, притежаваща концесия за находището „Куртово Конаре“. Относно тази концесия може да се твърди, че тя се експлоатира в пъти над разрешените количества, в ущърб на природното наследство в защитена зона и качеството на живота на местното население.

Едно от въпросните 14 алтернативни находища на варовик – участък „Кралево“ от находище „Чала“, намиращ се до село Кралево, област Хасково (на 63 км по права линия от „ТЕЦ Марица изток 2“), е проучено с държавни средства. Варовиците в него напълно отговарят на изискванията на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД

за употреба за десулфатизация на отработените от ТЕЦ газове. В момента то не е отдадено на концесионер. В находището са утвърдени запаси от 27 554 000 куб. метра, които биха стигнали за нуждите на „ТЕЦ Марица Изток 2“ за повече от 20 години.

Има непълноти в документацията на обществената поръчка за доставка на варовик (били са изисквани допълнителни документи, но не е ясно дали са били представени). Има разделяне на обществени поръчки с идентичен предмет, за които са избрани изпълнители – тясно свързани дружества. Не са представени аргументи защо е избран вариант да няма процедура на конкурентен принцип за доставка на суровина, която е широко достъпна. Има основателни съмнения, че това е направено в ущърб на крайния потребител на електроенергия, който е принуден да компенсира с по-високи цени трупашите се загуби на държавната електроцентраля.

Последното е сигнал, че Правителството, което предоставя изключенията по процедурата според закона, злоупотребява със статута на „секторен доставчик” или „обект от национално значение” на държавни и частни предприятия.

Транспортирането на варовик от находище „Куртово Конаре“ до „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД се извършва почти само с автомобилен транспорт, независимо че кариерата на находището се намира до жп линията Стамболийски – Пещера и разполага с изградени от БДЖ товарен коловоз и рампа. През 2017-2019 г. са осъществени няколко десетки хиляди (поне 40 000) курса⁸ на тежки камиони–гондоли от кариерата до „ТЕЦ Марица Изток 2“ и обратно.

При изчислени 350 км за курс в двете посоки (отиване и връщане), това прави 14 милиона км, изминати от тежък камион, който през половината от това разстояние е

---

⁸ Приемаме, че реално осъществените доставки са 2/3 от договорените количества. Виж т. 6.2.

натоварен с 40 тонен товар.⁹ Емисиите на CO2 в размер на поне 10 000 тона от изгарянето на дизел при транспорта са значителни и са в нарушение на климатичните ангажименти на страната.

Практиката варовикът от кариерата да се превозва до ТЕЦ-а с камиони–гондоли продължава и през 2019 и 2020 г., въпреки многобройните протести, жалби и петиции на хората от село Куртово Конаре.

Публикации по случая:

„Държавна централа със спорна покупка на варовик за 50 милиона лева“. Автор: Ралица Николова, 11.09.2017 г., в. Капитал:

https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2017/09/11/3039939_durjavna_centrala_sus_sporna_pokupka_na_varovik_za_50/

---

⁹ Следното сравнение изглежда абсурдно, но в същото време говори много: разстоянието от поне 14 млн. км, изминато от тежки камиони по шосейната мрежа на страната с цел доставка на варовик за нуждите на „ТЕЦ Марица Изток 2“, се равнява на над 35 пъти разстоянието от Земята от Луната. Огромният мащаб на транспортната дейност е виден и от публикация на специализираното издание ИНФРАБИЛД, която гласи: „Най-големият клиент на „Персенк Инвест“ е Националната електрическа компания... Между 45 и 70 камиона излизат натоварени догоре от кариерата два пъти на ден, като средно 3000 тона материал се изпраща на електроцентралата ежедневно.“ Виж: http://stroiteli.elmedia.net/sti/bg/2018-5/PR-modules/partnyorstvo-bazirano-na-doverie_05425.html

„Варовик за над 100 млн. за „ТЕЦ Марица Изток 2“ се доставя от фирма, свързана с Мултигруп“. Автор: Мариета Велинова, 25.10.2019 г., в. Банкеръ:

<https://www.banker.bg/upravlenie-i-biznes/read/varovik-za-nad-100-mln-za-tec-marica-iztok-2-se-dostavia-ot-firma-svurzana-s-multigrup>

Приложения

А. РЕШЕНИЕ № 1-П/2011 год. на Директора на РИОСВ – Пловдив за одобряване осъществяването на инвестиционното предложение: **„Изграждане на кариера за добив на мрамори в находище „Куртово Конаре“ (231,884 дка)”,** разположено в землищата на с. Куртово Конаре, Община „Стамболийски” и гр. Кричим, Община „Кричим”:

https://plovdiv.riosv.com/main.php?module=info&object=info&action=view&inf_id=76

Б. Информация за проект BG16RFOP002-2.001-0097-C01, чрез който на „Персенк Инвест“ ООД са **предоставени средства от ЕС** за закупуване на стационарна Модулна трошачна пресевна инсталация:

<http://2020.eufunds.bg/bg/0/999/Project/BasicData?contractId=b%2FKj3QHTQww%3D&isHistoric=False>

В. Обявление за възложена поръчка по договор от 7.9.2017 г. между „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и „Персенк Инвест“ ООД за доставка на 1 200 000 т варовик и договор от 7.9.2017 г. между „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и „Инвестор“ ЕООД за доставка на 1 200 000 т варовик:

https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:389970-2017:TEXT:EN:HTML&WT.mc_id=RSS-Feed&WT.rss_f=Mining+and+Ores&WT.rss_a=389970-2017&WT.rss_ev=a

Г. Обявление за възложена поръчка по договор от 27.8.2019 г. между „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и „Марица 2019“ ДЗЗД за доставка на 2 250 000 т варовик:

https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:449291-2019:TEXT:BG:HTML&WT.mc_id=RSS-Feed&WT.rss_f=Materials+and+Products&WT.rss_a=449291-2019&WT.rss_ev=a